

Datum:
2024-10-01
Diarienummer:
MN-2024-7392

Yttrande

Kommunfullmäktige

Förslag till yttrande över motion av Anders Andersson (V) och Tobias Petersson (V) - Återvinn stadion STK-2024-785

Miljönämnden har beslutat att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Miljönämnden anser att arbetet redan pågår i Malmö stad och förelär att kommunfullmäktige beslutar att motionen ska anses besvarad.

Miljönämnden vill dock framhålla vikten av återvinning i ombyggnaden av Stadionområdet. Cirkulation av betong, genom återbruk eller återvinning, ger stor klimatnytta. Att cirkulera betongen från stadion stödjer både stadens mål att nå nettonollutsläpp till 2030 och mål om ökad resurseffektivitet. I äldre byggnader är det dock relativt vanligt förekommande att det finns material som innehåller miljö- och hälsofarliga ämnen i en sådan nivå att materialen inte bör återanvändas. Det är viktigt att ha föroreningsperspektivet med i planeringen av helheten vid rivningsprojekt.

Yttrande

Miljönämnden anser att arbetet redan pågår i Malmö stad genom stadsfastigheters upphandling av samverkansentreprenör.

Klimatnytta och Malmös mål

Det finns en stor klimatnytta med att cirkulera betong, genom återbruk eller återvinning, eftersom tillverkningsprocessen av betong har en hög klimatpåverkan. Att cirkulera betongen från stadion stödjer både stadens mål att nå nettonollutsläpp till 2030 samt öka resurseffektiviteten. Detta arbetssätt är i linje med stadens principer både för att öka resurseffektiviteten och minska klimatpåverkan från byggnationen. I färdplanen för klimatneutralt byggande har dessa principer beskrivits genom följande steg:

1. Förläng livslängd
2. Nyttja befintliga värden
3. Återanvänd
4. Bygg nytt med låg klimatpåverkan, lång livslängd och hög kvalitet
5. Avskaffa eller deponera

Att på något sätt cirkulera betongen speglar steg 1 till 3 genom att öka livslängden på den inbyggda betongen i stadion och/eller utveckla materialet genom återvinning av det befintliga för att möta nya behov.

Att på något sätt cirkulera betongen från stadion bidrar också till minskade avfallsvolymer och kan därför potentiellt minska trycket på deponierna. Att arbeta avfallsminimerande på detta sätt stöds av Kretsloppsplan 2021–2030 för Burlöv och Malmö.

Materialinventering och risk för föroreningar

I äldre byggnader är det relativt vanligt förekommande att det finns material som inte bör återanvändas, exempelvis asbest, och material som innehåller miljö- och hälsofarliga ämnen i en sådan nivå att de inte bör återanvändas. Det är viktigt att ha detta med sig i planeringen av helheten vid rivningsprojekt.

En materialinventering som visar vilka material som finns i byggnaden samt materialens ursprung bör ske tidigt. Utifrån materialinventeringen genomförs därefter en provtagning av de material som riskerar att innehålla halter i en problematisk nivå. Betong innehåller exempelvis alltid krom och många äldre betongkonstruktioner innehåller så mycket krom att materialet räknas som farligt avfall. Farligt avfall kan normalt inte återanvändas.

Extra uppmärksamhet bör också riktas mot löparbanor och andra anläggningar av liknande material, då äldre sådana oftast innehåller höga halter av metaller som gör att de inte alltid är lämpliga att återanvända.

Rivningsmassor och mellanlagring

Rivningsmassor är enligt miljöbalkens definition ett avfall även om det ska återanvändas eller återvinnas. Användningen är minst anmälningspliktig och i vissa fall tillståndspliktig. Vilket som gäller i detta fall kan avgöras först efter det att en materialinventering samt eventuell provtagning genomförts och det konstaterats vilka material som ska återanvändas.

Mellanlagring av material efter rivning men innan återanvändning kan oftast tillåtas på platsen eller i dess direkta närhet. Mellanlagring omfattas oftast av minst anmälningsplikt och eventuellt tillståndsplikt. Nivån avgörs utifrån mängden som ska lagras.

Till sist vill miljönämnden lyfta att det är skillnad på återvinning och återbruk. Betong kan exempelvis återvinnas genom att krossa den och använda till exempelvis bärlager, fyllningsmassor, ballast eller genom att blanda in i ny betong, medan återbruk kan innebära att hela betongelement återanvänds. Återvinning innebär generellt sett att nerväxla materialet, som då hamnar längre ner i avfallshierarkin och på ett senare steg i den principiella modellen ovan. Ur det perspektivet är återbruk att föredra. Oavsett vägval behöver det göras en bedömning av vad som är konstruktionsmässigt lämpligast, med hänsyn taget till både föroreningshalter och vad som ger största klimatnytta.

Ordförande

.....
Sofia Hedén
.....

Nämndsekreterare

.....
Emelie Andersson
.....